

A N A L Y S I S
CONCILIORUM
GENERALIUM ET PARTICULARIUM,

CONTINENS EORUM CANONES SUPER DOGMATE,
MORALI DOCTRINA AC DISCIPLINA
tam veteri quam recentiore,

ADNOTATIONIBUS ILLUSTRATOS,
ET CUM NOVO, NOMINATIM VERO CUM PECULIARI
Galliarum Jure collatos; quos antevertit, proœmii loco de Conciliis
in universum Tractatus; Opus Clero sæculari & regulari,
itemque Jurisconsultis utile;

A R E V. P A T R E

CAROLO-LUDOVICO RICHARD
THEOLOGICÆ PROFESSORE

EX ORDINE ET NOVITIATU GENERALI FRATRUM PRÆDICATORUM
Dictionarii universalis Scientiarum Ecclesiasticarum
Auctore Gallice editum:

ET A REVER. ET EXCELL.

JOANNE ANTONIO DALMASO
VICETINO,

Sacra Theologia Doctore Collegiato Latine redditum.

T O M U S P R I M U S.

V E N E T I I S,
EX TYPOGRAPHIA BALLEONIANA.

M D C C L X X V I.

Superiorum Permissu, ac Privilegio.

PRÆFATIO

JOANNIS ANTONII DALMASI

*In suam hujus CONCILIORUM ANALYSIS
Latinam Interpretationem.*

UM semper ita fuerint homines a natura facti, ut quæ demum extitisset superiorum temporum ratio, quæ majorum mens, quæ instituta, nemo non scire cuperet, & curiosius investigaret; hæc profecto laudanda cupiditas quæ christianum hominem præcipue ac, prope dixerim, unice decet, non aliunde melius expleri poterat, quam ex certa cummulataque Conciliorum quæ catholica passim Ecclesia ab apostolicis usque temporibus celebravit, eorum nempe solemniæ cætuum notitia ad quos pro re nata convenere qui dignitate, qui sanctitate, qui doctrina primas tenebant, ut identidem gliscentes hæreses profligarent, schismata cohiberent, abusus eliminarent, morum depravationi congruum remedium afferrent, sua singuli, communia omnes jura tuerentur, uno verbo quicquid ad orthodoxæ fidei incolumitatem expedire visum esset, conjunctis opinionibus animisque statuerent & propugnarent. Haud proinde mirari subit strenuos viros non defuisse, qui in hac adeo jucunda, fructuosa, necessaria re publico bono studentes, undique collecta Concilia in unum veluti corpus conferrent; at eorum ingentes Collectiones quas inter, omnium judicio, eminet Labbeana, cui alioquin ipsi deinde Tomi plures, supplementi loco, accessere, non sine improbo labore, nec sine magna cæteroqui laude congestas immensa propemodum volumina complectebantur, ut omnibus quidem admirationi essent, at paucis usui; nimirum ad ea perlegenda utilitas alliciebat, atque adeo non raro necessitas impellebat; at moles deterrebat, quæ præsertim pretii majus onus secum trahebat, quam universim privati humeri ferre possent; jampridem itaque in communibus votis erat, ut hac in parte singulorum commodo consulere. Quod porro non pauci quos nominare nihil attinet, præstare conati sunt, id tandem perfecit emunctæ naris vir Carolus Ludovicus Richardus, & ita perfecit, ut nihil sit amplius, quod in hoc negotio desideretur, concinnata videlicet nuperrime Conciliorum omnium, tum generalium, tum particularium Analyti quæ ab auctore quem nomen ipsum satis commendat, gallice edita, tibi traditur, a me, quam citissime fieri potuit, in latinum sermonem conversa. Vix enim allato nuntio Opus hoc in Tomos tributum quatuor Parisiis sub prælo esse, rogatus Gallus edi-

TRACTATUS DE CONCILIIS.

CAPUT PRIMUM.

De Conciliorum Nomine ac Definitione.

MOX, Concilium, atque adeo concilia, ut sup. Novæ Collectionis pag. 1089. & 1429. Balutius animadvertit, plurimum in eodem loco ad quietiam deliberandum personarum cœtum generatim significat; idem innuunt vocabula, *convocatus* & *synodus*, & in eo differunt a *conciis*, quod ad hæc scilicet populus universus, ad concilia vero solummodo populi pars ejusque potiora membra conveniunt. Itaque in Galliarum Annalibus passim legitur Reges habuisse suas synodes, & ut monet D. de Marca, lib. 6. de Concil. cap. 24. n. 5. inter eos cœtus, *synodorum* nomine designatos existisse nonnullos qui *regi* tuncpabantur, utpote quoniam Episcopis tantum, sed Comitibus aliisque Regni primoribus præterea consistabant, e quorum sententia leges ad politiam spectantes, tam Ecclesiastica quam civiles a Regibus edebantur; & hinc ea veteris in Regis edictis locumla quam profert Bigonius in suis Adnotationibus super Marullo, lib. 1. cap. 25. *Nos una cum apostolice viris & patribus, exterisque Palatii vestri ministris, &c.*

Verba, *concilia* & *synodus* sumuntur etiam nonnunquam, penes auctores, seu profanos, seu sacros, ad loca ipsa in quibus aliquis cœtus cogitur, significanda. Utitur hac notione Concilii nomine Plinius, lib. 1. cap. 9. *lib. 35.* Ecclesiastici auctores sæpenumero, cum Ecclesias vocant *concilia* *martyrum*, *concilia* *sanctorum*. In Actis summi Pontificis Stephani III. apud Baronium, ad an. 259. n. 4. dicitur: *Nomenque gratia Christi celebrata, circumlati vestras & concilia martyrum.* Anastasius de summo Pontifice S. Damaso loquens: *Et, inquit, multa corpora sanctorum martyrum requisivisti, quorum etiam concilia vestras decoravit.* S. Gaudentius, in Tractatu de Dedicatione Basilicæ Quadraginta Martyrum, suam ita mentem aperit: *Nabomas ergo & his quadraginta & prædilecti decem sancti ex diversis partibus terrarum congregati, unde hanc ipsam basilicam eorum meritis dedicatam, sanctillimum sanctorum unumquodque approbare decernimus.*

Subsecutus temporibus, usque demum receptum est, ut non tam late pateret *concilii* & *synodi* nomen, sed ad designandos, super Ecclesiasticis negotiis, Ecclesiæ ministrorum cœtus solum adhiberetur. Nos quidem hac una & unica significatione, in hoc Tractatu, *concilii* nomen accipimus, illudque ita sumptum definitum suscipimus.

Synodi vel concilii nomine, inquit D. de Plessis Argenteus, post Melchiorum Canum, *maiores nostri semper intellexerunt sacrosdotas, presertim Episcopos, in locum unum congregatos, ut causas eas sollicitè deliberent, quæ ad Ecclesiæ fidem seu mores pertinerent.* (Element. Theol. p. 250. vol. 1. Melchior Canus, de Locis Theol. p. 146. Edit. Paris. an. 1734.)

Pater Annasus, Generalis Doctrinæ Christianæ, concilium definit, ut sit *sedatum Ecclesiæ congregatio, ad fidei controversias, vel Ecclesiæ mores reformandos, a legitimo Capite convocata.* (In Apparatu ad Theol. T. II. p. 4.)

Richard Concil. Tom. I.

Definitiones hæc generales sunt, nec satis esse videntur, ut nobis omnium Ecclesiæ Conciliorum quæ in multiplici genere sunt, nitidam accuratamque notionem suppeditent. Melchior quidem Canus & Argenteus de concilii convocazione non meminerunt; & P. Annasus de præsalibus tantum loquitur, e quibus illud coalescere debet. Accuratior & absolutior nobis videtur definitio quæ sequitur:

Concilia sunt Episcoporum legitimi cœtus, ab eo qui id juris obtinet, ut isdem præsit, aut ejus consensu convocati, ad Ecclesiastica negotia quæ fidem, mores, aut disciplinam afficiunt, in ordinem redigenda.

Congruit hæc definitio Conciliis omnibus, seu generalibus, seu particularibus, & quidem iis tantum congruit, cœtus enim, vel Ecclesiasticus, cui deesset conditio aliqua quæ in ea sunt expressa, concilium non esset. Hæreticorum, super religione, cœtus omnes *apostolice*, *inventionis* tuncpantur; neque aliud nomen tribuitur etiam Catholicorum Episcoporum, super fide, moribus, aut disciplina cœtus, cum eo aliquod vitium, quodcumque tandem fuerit, illegitimi sunt.

CAPUT II.

De Conciliorum Divisione.

Dividuntur Concilia, i. in generalia & particularia.

Generale Concilium est ad quod vocantur omnes & singuli christiani Orbis Episcopi. Dicitur etiam *universale*, *Oecumenicum*, a græco vocabulo *oikoumenos*, quod *habitabilem terram* significat; verum animadvertione dignum est, quævis ad grammaticæ leges exacta verborum vi, *generale*, *universale*, *Oecumenicum*, una sint eademque res, nihilominus *Oecumenicum* nomen quod aliquid amplius innuit quam generale, usque ipso consecratum fuisse, ut *generale*, *legitimumque* & a *tota Ecclesiæ approbatione receptumque* significaret. Potest igitur esse generale concilium, quin legitimum sit; ut generale sit, satis est omnes christiani Orbis Episcopos ad illud appellatos esse, ab eoque exclusum nullis eorumdem omnino nullum, nisi forte hæreticus aut excommunicatus esset; ut autem legitimum sit & vere oecumenicum, necesse præterea est, ut in eo nihil non e regulis actum sit, illudque Ecclesiæ receperit; adeoque possunt esse concilia quæ convocazione generalis sint, celebratione autem eventusque non sint ejusmodi. Hujus generis sunt Concilia, Mediolanense in causa S. Athanasii an. 354. habitum; Ariminense, an. 359. Ephesinum, cognomento *Lazarianum* Episcoporum, an. 439. Constantinopolitanum duo, contra sanctas imagines, unum quidem an. 750. Leone Isaacico, alterum vero an. 755. Constantino Copronymo reorum potentibus.